

Είναι πολύ θετικό ότι στο φεινό πρόγραμμα του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας οι οργανωτές συμπεριέλαβαν και μια τιμητική βραδιά για τον Κώστα Τσιατά που θα γίνει απόψε Παρασκευή 19 Ιουλίου στις 9.30 στα Παλιά Σφαγεία. Θελήσαμε σήμερα ημέρα της εκδήλωσης, παρακινώντας και όλους όσους αγαπούν το ρεμπέτικο τραγούδι να είναι παρόντες στην βραδιά για τον Κώστα Τσιατά, να κάνουμε ένα αφιέρωμα στο σημαντικό άνθρωπο και μουσικό με τον οποίο και προσωπικά μας συνέδεε φιλία από τα φοιτητικά χρόνια και μέχρι το τέλος του. Από το «Σ.Ε» τον είχαμε τότε, τις ημέρες της «αναχώρησής του» αποχαιρετήσουμε με ένα σχετικό ρεπορτάζ. Δημοσιεύουμε σήμερα ένα αφιέρωμα στη μνήμη του και στο έργο του.

Φιλοξενούμε ένα αναλυτικό κείμενο για

την πορεία του Κώστα Τσιατά και για το πρόγραμμα της αποψινής εκδήλωσης του καλλιτεχνικά υπεύθυνου της Δρ. Γρηγόριου Ε. Μικρώνη. Απευθυνθήκαμε όμως και σε κοντινούς ανθρώπους του αλλά και καταξιωμένους μουσικούς της Πάτρας (κάποιοι εξ αυτών έχουν ενεργό ρόλο απόψε στην εκδήλωση). Πολύτιμη η βοήθεια της συζύγου του Κώστα Τσιατά Έφης, η οποία μας εμπιστευθηκε και φωτογραφίες από σημαντικές στιγμές του στο σημερινό αφιέρωμα.

Αξίζει αναφοράς ότι αύριο Σάββατο 20/7 στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ έχει ενταχθεί και μια τιμητική εκδήλωση στον πλέον γνωστό ρεμπέτη της Πάτρας τον ανεπανάληπτο Μπάμπη Γκολέ (σχετικά σελ 23). Για τον Γκολέ, που είχε συμπορευτεί μουσικά και με τον Τσιατά, έχουμε πολλές φορές αφιερώσει σελίδες του «Σ.Ε» τιμώντας το έργο του. Ζητάμε κάθε φορά περισσότερα πράγματα πέραν από μια τιμητική εκδήλωση του Δήμου, το κάνουμε από την επόμενη της φυγής το 2015. Έχουν βεβαίως εξαγγελθεί από το Δήμο, σε συνεννόηση με τους οικείους του, ορισμένες πρωτοβουλίες, κυρίως για την αξιοποίηση του τεράστιου όγκου μουσικών οργάνων που είχε στην κατοχή του. Αναμένουμε πράξεις. Ταυτόχρονα με αφορμή τις δύο εκδηλώσεις για το ρεμπέτικο σήμερα και αύριο τονίζουμε ότι τόσο το έργο και οι παρακαταθήκες των δύο τιμώντων μουσικών όσο και η γενικότερη σχέση της Πάτρας με το ρεμπέτικο, μπορούν να αξιοποιηθούν ως σημείο αναφοράς στην πόλη πολύ ευρύτερα. Θα ζωντανέυε έτσι ένας σημαντικός πλούτος της Πάτρας, που πέραν της πολύτιμης συνεισφοράς στη μνήμη πολιτισμού της πόλης, θα αποτελέσει και πόλο προσέλκυσης μεγάλου αριθμού επισκεπτών. Συγκρατείστε απλά ότι με την πρόσφατη σχετικά ιστορία του ρεμπέτικου στην Πάτρα, συνδέθηκαν μαζί του χιλιάδες φοιτητές που πέρασαν από την πόλη και έχουν σημαντικές μνήμες. Τέτοιες που ένα σημείο αναφοράς θα ήταν κίνητρο πολλαπλών επισκέψεων τους στην πόλη των σπουδών και της ανεπανάληπτης φοιτητικής τους ζωής. Μαζί με τις οικογένειες και τους φίλους τους.

Παναγιώτης Παλένιος

Για τον εραστή του ρεμπέτικου και τον βιρτουόζο του μπαγλαμά Κώστα Τσιατά

του Δρ. Γρηγόριου Ε. Μικρώνη*

Η Πάτρα έζησε και αγάπησε το ρεμπέτικο και άξιοι συνεχιστές του το αναβίωσαν ως τις μέρες μας. Ένας τέτοιος ήταν και ο εραστής του ρεμπέτικου, ο βιρτουόζος του μπαγλαμά της Πάτρας, ο Κώστας Τσιατάς. Ήταν φυσικό εξάλλου, η Πάτρα να βιώσει το ρεμπέτικο αφού είναι πόλη-λιμάνι τριών συνοικισμών προσφύγων από τη Μικρά Ασία, με σχετική και μεγάλη ιστορική και πολιτισμική μνήμη. Τόσο σε μορφή όσο και σε λειτουργία, το ρεμπέτικο εκφράστηκε στις συγκεκριμένες συνοικίες της Πάτρας, μέσα από τις μελωδίες, την κίνηση, τον λόγο και όλα αυτά στον κύκλο της ζωής και στον κύκλο του χρόνου.

Ο Μπάμπης Γκολέ, ο Κώστας Τσιατάς, η Πόλυ Πάνου, τα «Παιδιά από την Πάτρα» αργότερα και τόσο άλλοι και άλλες, αναβίωσαν και αποτύπωσαν το ρεμπέτικο και το λαϊκό τραγούδι εν γένει, στο λαϊκό γλέντι της Πάτρας και πανελληνίως, μέσα από παραγωγές και ζωντανές

εμφανίσεις.

Αυτό το καλό ρεμπέτικο, από τον πολύ καλό μουσικό αλλά και άνθρωπο Κώστα Τσιατά «ξεδιπλώνεται» την Παρασκευή 19 Ιουλίου 2024, ώρα 9:30μμ. στα παλιά δημοτικά σφαγεία Πατρών. Η μουσική βραδιά αφιερώνεται στον Κώστα, τον «πρεζάκια» όπως τον αποκαλούσαν οι φίλοι του και οι συνάδελφοί του. Την οργάνωση της εκδήλωσης έχει αναλάβει ο Δήμος Πάτρας-Αντιδημαρχία Πολιτισμού στο πλαίσιο του Διεθνούς Φεστιβάλ Πάτρας 2024. Είναι πάντα καλό να τιμούμε τέτοια πρόσωπα όπως ο Κώστας, να τιμούμε τέτοιες μορφές και τέτοιες λειτουργίες όταν αυτές είναι ακόμα ζωντανές, αλλά έστω και διαφορετικά -μετά θάνατον-, η αξία και η σημασία ενός αφιερώματος είναι ένδειξη σεβασμού, ευχαριστιών και αγάπης!

Ο Κώστας Τσιατάς ξεκινώντας τη ζωή από τα Τρόπαια Αρκαδίας το 1949 έφτασε να δημιουργήσει πανελληνίως αλλά και στην Πάτρα ως και τις 24 Αυγούστου 2016. Οκτώ χρόνια μετά το θάνατό του, ο Δήμος Πάτρας του αφιερώνει μία μουσική βραδιά για να τιμήσει το έργο του. Είναι αλήθεια πως περιμέναμε ένα τέτοιο αφιέρωμα νωρίτερα από κάποιον φορέα και ευτυχώς, ο Δήμος Πάτρας αυτές τις ημέρες τον θυμάται, τον τιμά και τον παρουσιάζει. Μουσικό ταλέντο από μικρός,

φοιτητής στο Πανεπιστήμιο Πατρών, παίζοντας ανάρτικα και αντιστασιακά τραγούδια στη δικτατορία, μεταξύ των πρώτων στην κατάληψη του Παραρτήματος της Πάτρας την κρίσιμη ημέρα του Πολυτεχνείου, δουλεύοντας σε φημισμένα μαγαζιά σε πολλά μέρη της Ελλάδας. Η καρδιά του όμως χτυπούσε πάντα για την Πάτρα! Δημιούργησε και προσέφερε για πάρα πολλά χρόνια στην ψυχαγωγία αλλά και στην δισκογραφία με την κυκλοφορία του γνωστού ψηφιακού δίσκου «Κάτσε ν' ακούσεις μια πενιά». Βραβεύτηκε από τον Σίμωνα

Καρά και συνεργάστηκε με πολλά από τα σημαντικότερα ονόματα του ρεμπέτικου: Ιωάννη Τσομίδη, Ρόζα Εσκενάζυ, Δημήτρη Γκόγκο ή Μπαγιαντέρα, Κερομήτη, Σπύρο Καλφόπουλο, Γιάννη Μωραϊτή, Ιωάννα Γεωργακοπούλου, Σταύρο Ξαρχάκο, Γιώργο Ζαμπέτα, Μπάμπη Γκολέ, Γιώργο Ξηνιάρη, Κώστα Καλαφάτη, Χρήστο Στυλιανέα, Γιώργο Σταματίου (Σπόρο), Θανάση Στουραϊτή, Γιάννη Λεμπέση, Μπινταγιάλα, Χάικ, Γιώργο Κόρο, Γιώτα Νέγκα, κ.ά. Ιδιαίτερη σημασία έχουν και τα λόγια του Μπάμπη Τσέρπου που καταγράφηκαν τις ημέρες που ο

Τσιατάς έφυγε από τη ζωή: «Ο Κώστας, ο άνθρωπος που με έμαθε να ακούω και να αγαπώ το ρεμπέτικο και που μου γνώρισε λίγο μετά τη δικτατορία όλους τους εξαιρετικούς μουσικούς-τραγουδιστές, που δραστηριοποιούνται στην Πάτρα με κορυφαίο τον Μπάμπη Γκολέ». Στο μουσικό αφιέρωμα θα τον θυμηθούμε μέσα από τα τραγούδια του, μέσα από ανέκδοτες στιγμές, προβολές και καταθέσεις ψυχής που ευγενικά έχει παραχωρήσει η σύζυγός του Έφη Τσιατά. Τον τιμούμε ως Πάτρα και ως κοινωνία. Την εκδήλωση, χαιρετίζει ο αντιδήμαρχος Πολιτισμού Δήμου Πατρών κ. Απόστολος Αγγελής, η Άννα Μαρία κόρη του Κώστα Τσιατά και ο γνωστός συντελεστής καλλιτεχνικών παραγωγών της Πάτρας και επιχειρηματίας κ. Στέφανος Οικονόμου. Αποσπάσματα για την καλλιτεχνική ταυτότητα του Κώστα Τσιατά καταθέτει ο Άρης Μπλιώνης, καθηγητής, συγγραφέας και ερευνητής λαϊκού πολιτισμού. Σημαντικά

στοιχεία που διακρίνουν τον Κώστα Τσιατά ξεδιπλώνονται αφηγηματικά και εμβόλιμα από την εκπαιδευτικό, σκηνοθέτη και δημοτική σύμβουλο Αθηνά Καλλιμάνη Γεωργιτισσοπούλου. Στην εκδήλωση θα αποδοθεί αναμνηστικό στην σύζυγό του Έφη Τσιατά.

Την πολυμελή ορχήστρα αποτελούν: Ακριβή Αποστολάτου, τραγούδι - Θεοδώρα Αθανασίου, κιθάρα-τραγούδι - Γιάννης Γερογιάννης, κλαρίνο-τζουράς-τραγούδι - Σωτήρης Παπατραγιάννης, μπαγλαμάς-τραγούδι - Άρης Σπλιωτόπουλος, μπουζούκι-τραγούδι - Ανδρέας Γκολφινόπουλος, μπουζούκι-τραγούδι - Γιάννης Οικονόμου, βιολί - Γιάννης Αναγνωστόπουλος, κόντρα μπάσο - Νίκος Φορλίδας, κρουστά - Βασίλης Ζωϊτόπουλος, ακορντεόν-επιμέλεια προγράμματος-ενορχήστρωση. Η παραγωγή της εκδήλωσης είναι της «Δράσεις Έκφρασης»

* Μέλος ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού Πανεπιστημίου Πατρών, μέλος «Δράσεις Έκφρασης»

ΠΡΟΠΩΛΗΣΗ
TICKET SERVICES
www.ticketservices.gr
Βιβλιοπωλείο ΡΟΔΟ-
ΠΟΥΛΟΣ (Κορίνθου
274, τηλ. 2610 273287)
- Δισκοπωλείο JOE
RECORDS (Καραϊσκάκη
134, τηλ. 2610 620673) -

Βιβλιοπωλείο DISCOVER
(Δ. Βούρβαχη 3, τηλ. 2610
624916)
ΤΙΜΕΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ: 10€
κανονικό, 7€ φοιτητές/
άνεργοι/Άνω των 65+, 5€
ομαδικό άνω των 20 ατό-
μων Δωρεάν είσοδος για
παιδιά έως 7 ετών

«Ένας πραγματικός ρεμπέτης»

Ο κ. Άρης Μηλιώνης

Για τον Κώστα Τσιατά μιλά σήμερα στο «Σύμβουλο Επιχειρήσεων» ο Άρης Μηλιώνης καθηγητής, συγγραφέας και ερευνητής λαϊκού πολιτισμού και στενός φίλος του και της οικογένειάς του. (Ο Άρης Μηλιώνης είναι μεταξύ των ομιλητών της αποψινής εκδήλωσης του Δήμου Πατρών) Ο Κώστας Τσιατάς γεννήθηκε στα Τρόπαια Αρκαδίας το 1949. Εκεί μεγάλωσε τελείωσε το Δημοτικό και το Γυμνάσιο. Πρώτα του ακούσματα από το δημοικό τρα-

γούδι. Ρεμπέτικο άκουσε στο χωριό για πρώτη φορά το 1960 στο καφεπαινοπωλείο του μπαρμπα-Αλέκου που είχε φέρει το πρώτο γραμμόφωνο στο χωριό.

Παράλληλα μαθαίνει μαντολίνο κοντά στον χωριανό του Γιάννη που είναι φοιτητής Νομικής και παίζει καλά το όργανο, μέσα σε έξι μήνες ο Κώστας ξεδιπλώνοντας το ταλέντο του παίζει στο μαντολίνο όλα τα γνωστά ρεμπέτικα τραγούδια. Παράλληλα στην τελευταία τάξη είναι σημαντικό στο Γυμνάσιο ως άριστος μαθητής με επαίνους και διακρίσεις. Το 1969 μπαίνει στο Χημικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών, έρχεται στην Πάτρα για σπουδές αλλά δεν το εκφράζει το κλίμα που επικρατεί στο Πανεπιστήμιο, είναι στα χρόνια της δικτατορίας και υπό το ανάλογο σύστημα των καθηγητικών καταστημένων. Έτσι ενώ παρακολου-

θούσε στην αρχή τα μαθήματα, δεν πήρε πτυχίο.

Από το δεύτερο έτος αρχίζει να ασχολείται και να μελετά το ρεμπέτικο, να μαζεύει δίσκους γραμμοφώνου και να παίζει μπουζούκι. Βρίσκει και άλλους δύο-τρεις συμφοιτητές του που και αυτοί ασχολούνται με κάποιο όργανο, δημιουργούν κομπανία και παίζουν σε παρέες και σπία, όχι μόνο ρεμπέτικο αλλά και απαγορευμένα πολιτικά αντιστασιακά τραγούδια.

Στα γεγονότα της φοιτητικής εξέγερσης του Νοέμβρη του 1973, στην κατάληψη του παραρτήματος του Πανεπιστημίου Πάτρας, ο Κώστας βρίσκεται στην κεντρική πόρτα επί της οδού Κορίνθου και παίζει με το μπουζούκι του αντιστασιακό τραγούδι. Μετά την πτώση της δικτατορίας, άρχισαν να εμφανίζονται στην Πάτρα τα πρώτα φοιτητικά στέκια με ζωντανή ρεμπέτικη μουσική. Ο Κώστας έχει δημιουργήσει κομπανία και παίζει στην Πάτρα (κατώι, κρεμνατάλα, κλπ.) αλλά και σε άλλες πόλεις όπου τους καλούν σε εκδηλώσεις. Τότε αρχίζει να ασχολείται και με τον μπαλαμά.

Το 1978 παρουσιάζεται στον Στρατό και ασχολείται με εκδηλώσεις και την ψυχαγωγία των φανταζών. Το 1980 απολύεται από τον Στρατό και ασχολείται επαγγελματικά με το τραγούδι.

Το 1981 παντρεύεται την Έφη Βαγγελιά για να δημιουργήσουν αργότερα μια θαυμάσια οικογένεια με τον γιο τους Θεοδωρή και την κόρη τους Άννα-Μαρία.

Από το 1981 μέχρι το 2015 η επαγγελματική του ζωή είναι γεμάτη εμφανίσεις κατά κύριο λόγο στην Πάτρα αλλά και στην Αθήνα και σε άλλες πόλεις. Είναι φιασμένος πια καλλιτέχνης και περιζήτητος από μαγαζιά, συλλόγους

και γενικά εκεί που ο κόσμος ήθελε να ψυχαγωγηθεί, να διασκεδάσει, να ακούσει γνήσιο ρεμπέτικο τραγούδι όπως μοναδικά ερμήνευε με την φωνή του και τον μπαλαμά του ο Κώστας σε συνεργασία πάντα με άξιους μουσικούς-συνεργάτες.

Διαχρονικά συνεργάζεται με μεγάλα ονόματα όπως με τον Μπάμπη τον Γκολέ, τον Στυλιανέα, Καλαφάτη, Αγάθωνα, Παιδιά απ' την Πάτρα, Καμπουρίδη, τον Λεμπέση, Ιωάννα Γεωργακοπούλου, Βασιλόπουλο, Κόρο, Ελένη Ροδά και άλλους πολλούς.

Το 2001 κυκλοφορεί CD με σπάνια ρεμπέτικα τραγούδια δίνοντάς του χρώμα γνησιότητας με την ιδιαίτερη φωνή και την τεχνοτροπία του.

Το 2016 ο Κώστας Τσιατάς αφήνει τον μάταιο κόσμο έχοντας δώσει άνιση μάχη με την αρρώστια. Ο Κώστας Τσιατάς ήταν πραγματικός ρεμπέτης στην έκφραση, την τέχνη, στην ζωή αλλά και στον θάνατό του.

Άνθρωπος ευφυής είχε εντυφλώσει πάνω στο ρεμπέτικο τραγούδι τους δρόμους, την τεχνοτροπία, την δύναμή, τον τρόπο έκφρασης, ήξερε τι τραγουδούσε.

Είχε συναντηθεί και γνωριστεί με πολλούς ρεμπέτες που ήσαν στη ζωή δείχνοντας στην πράξη τον σεβασμό.

Είχε ευρύτερη μόρφωση και για θέματα εκτός τραγουδιών, ήταν ένας ευχάριστος συνομιλητής, πάντα απλός, προσπός και χωρίς καμία έπαρση.

Αλλά και στο τέλος της ζωής του υπήρξε πραγματικός ρεμπέτης, δεν φοβήθηκε, δεν πανικοβλήθηκε όταν του είπαν ότι είχε καρκίνο, αλλά αντίθετα έδινε θάρρος στους άλλους. Αυτός ήταν με λίγα λόγια ο τελευταίος Ρεμπέτης ο Κώστας Τσιατάς.

«Ήταν ένα ευωδιαστό λουλούδι στο όμορφο βάζο του ρεμπέτικου της Πάτρας»

Ο κ. Νίκος Φορλίδας

Για τον άνθρωπο και μουσικό Κώστα Τσιατά μίλησε στο «Σύμβουλο Επιχειρήσεων» ο μουσικός Νίκος Φορλίδας, ένας άρχοντας των κρουστών:

Ο Κώστας Τσιατάς ήταν ένας εξαιρετικός ρεμπέτης με προτε-

ραιότητα στον άνθρωπο, γνωστός για την αλληλεγγύη και την ανθρωπιά του. Πάντα έτοιμος να βοηθήσει όποιον του το ζητούσε, έδινε ιδιαίτερη προσοχή και φροντίδα στους ανθρώπους του περιθωρίου, συχνά σε βάρος των δικών του οικονομικών. Αυτή η ανιδιοτελής του στάση τον έκανε σεβαστό σε όλους όσους τον γνώριζαν.

Παρά το σκληρό περιβάλλον της νύχτας και του περιθωρίου, ακόμα και οι πιο σκληροί άνθρωποι έσκυβαν το κεφάλι στην παρουσία του Κώστα Τσιατά. Το σεβασμό τους κέρδιζε με την ακεραιότητα και τη γενναιοδωρία του, χαρακτηριστι-

κά που σπάνια συναντά κανείς σε αυτούς τους κύκλους. Ήταν επίσης ένας καταπληκτικός οικογενειάρχης. Με τη σύζυγό του, την Έφη, ως σταθερό στήριγμα στο πλευρό του, κατάφερε να σπουδάσει τα παιδιά του και να τους προσφέρει μια καλή ζωή.

Ως μουσικός, ο Κώστας Τσιατάς ήταν βιρτουόζος του μπαλαμά, γνωρίζοντας άπειρους μουσικούς δρόμους. Η μουσική του περιείχε όλα τα στοιχεία συγκίνησης: πίκρα, χαρά, μελωδία, και σαρκασμό. Η φωνή του ακόμα κι αν τραγουδούσε βαριά ζέμπεκιά έβγαζε μια κρυφή λεβεντιά από τσάμικο

σαν αυτά που άκουγε από μικρός στο χωριό του

Κατάφερε να εκφράσει μέσω της μουσικής του την πλήρη γκάμα των ανθρώπινων συναισθημάτων.

Παρά την αξία και την ποιότητα της δουλειάς του, βρέθηκε σε μια περίοδο έντονου ανταγωνισμού όπου κυρίως αναδείχθηκαν οι «φελλοί» και όχι οι άξιοι δημιουργοί. Αυτό τον άφησε με πίκρα, καθώς τα προσόντα και η προσφορά του δεν αξιολογήθηκαν αναλόγως.

Παρά τη σύντομη ζωή του, ο Κώστας Τσιατάς κατάφερε να αφήσει το στίγμα του στον κόσμο της ρεμπέτικης μουσικής.

Η συνεισφορά του, αν και δεν αναγνωρίστηκε όπως θα έπρεπε κατά τη διάρκεια της ζωής του, είναι αδιαμφισβήτητη ξεχωριστή. Σήμερα, κρίνουμε την προσφορά του με ψυχραιμία και μπορούμε να πούμε ότι ο Κώστας Τσιατάς ήταν «ένα ευωδιαστό λουλούδι στο όμορφο βάζο του ρεμπέτικου» της Πάτρας. Η φήμη του ξεπέρασε τα όρια της πόλης του, καθώς είχε φίλους και θαυμαστές σε όλη τη χώρα.

Η ζωή και η καριέρα του Κώστα Τσιατά αποτελούν παράδειγμα ανθρωπιάς και αφοσίωσης, τόσο στην οικογένεια όσο και στη μουσική.

Σαν γνήσιος ρεμπέτης ποτέ δεν παρέκλινε έστω και στο ελάχιστο εκουσία ή ακούσια από τους άγραφους νόμους που έχουν θεσπιστεί από τους ίδιους και που αφορούν την ντομπροσύνη την τιμιότητα το φιλότιμο και τον σεβασμό στην γυναίκα σαν σύντροφο.

Αν και έφυγε νωρίς, αφήνει πίσω του μια κληρονομιά που θα συνεχίσει να εμπνέει.

Ο Κώστας Τσιατάς είχε πολλά να δώσει, τόσο ως άνθρωπος όσο και ως μουσικός, και η απουσία του αφήνει ένα μεγάλο κενό στην καρδιά όλων όσων τον γνώριζαν και τον αγαπούσαν.

«Είχε αίσθηση της πληρότητας της ορχήστρας»

Ο κ. Παναγιώτης Τσαβατόπουλος

Ο γνωστός εκπαιδευτικός και μουσικός Παναγιώτης Τσαβατόπουλος, που είχε προσωπική σχέση με τον Κώστα Τσιατά, αν και δεν είχαν συνεργαστεί μουσικά, πέρα από το καλλιτε-

χνικό ταλέντο, εξήρε και την τεράστια αίσθηση της πληρότητας της ορχήστρας που είχε αυτός ο καλλιτέχνης. Αναφέρθηκε ενδεικτικά στην εποχή της «Μαρκίζας», ένα ιστορικό μαγαζί στο κέντρο της Πάτρας, όπου ο Κώστας Τσιατάς είχε πρωταγωνιστικό ρόλο και προσκαλούσε μεγάλους καλλιτέχνες (π.χ Μπιναγιάλας) που άφησαν εποχή. Αναφέρθηκε επίσης στην αίσθηση που είχε κάνει η συνεργασία του με το μεγάλο Ιορδάνη Τσομιδή σε κέντρο στη περιοχή Διάκου.

Ο Τσαβατόπουλος τόνισε ότι, παρότι το ρεμπέτικο, τόσο σήμε-

ρα όσο και στο παρελθόν, είναι μειοψηφικό ως ρεύμα, παραμένει ζωντανό. Παρατήρησε ότι συναντά μια σειρά από νέα παιδιά που ακολουθούν φανατικά αυτόν τον δρόμο, υποδεικνύοντας ότι αξίζει να κρατάμε επίκαιρους τους μουσικούς δρόμους που άνοιξαν τόσο ο Τσιατάς όσο και ο Μπάμπης Γκολές και άλλοι εξαιρετικοί ρεμπέτες της Πάτρας.

Η σημασία της συνέχισης αυτής της μουσικής κληρονομιάς μπορεί να πραγματοποιηθεί και με πρωτοβουλία των ενεργών μουσικών της Πάτρας. Είναι απαραίτητο να διατηρούν επίκαιρα τα

τραγούδια που σημάδεψαν την πορεία και το έργο αυτών των καλλιτεχνών, οι οποίοι τίμησαν την πόλη με τη μουσική τους. Ο Τσαβατόπουλος επισήμανε ότι τέτοιες προσπάθειες, έστω και αν δεν υποστηρίζονται συστηματικά και χρειάζεται να μεταδίδονται «στόμα με στόμα», θα μπορούσαν να συμβάλλουν στη διατήρηση και ανανέωση του ρεμπέτικου, κάνοντάς το προσβάσιμο και ελκυστικό στις νεότερες γενιές.

Παρατήρησε βέβαια ότι η εποχή μας δεν ευνοεί την πλατιά διάδοση του ρεμπέτικου, που κατά βάση είναι τραγούδι με έντονες κοι-

ωνικές αναφορές. «Νιώθουμε όσοι το υποστηρίζουμε ότι κάνουμε αντίσταση», τόνισε χαρακτηριστικά. Παρά το γεγονός ότι κάποια κοινωνικά προβλήματα, και ιδιαίτερα όσα απασχολούν τους λαϊκούς ανθρώπους, είναι διαχρονικά, το σύστημα βρίσκει συνεχώς τρόπους να περιθωριοποιεί ό,τι και όποιους προσπαθούν να τα αναδείξουν. Δεν θα καταφέρει όμως να οβησει το ρεμπέτικο, γιατί αποτελεί πλέον σημαντικό μέρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, παρέα με το δημοτικό τραγούδι και άλλες μουσικές παραδόσεις του τόπου μας.

Οι μουσικοί της Πάτρας έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν το έργο των προγενέστερων, προσθέτοντας τις δικές τους πινελιές και προσεγγίσεις. Η καλλιτεχνική τους δημιουργικότητα μπορεί να λειτουργήσει ως γέφυρα μεταξύ παλιών και νέων γενιών, διασφαλίζοντας ότι το ρεμπέτικο θα συνεχίσει να είναι μια ζωντανή και εξελισσόμενη μορφή τέχνης. Έτσι, με αυτόν τον τρόπο, θα τιμήσουν την πλούσια παράδοση της πόλης και θα εμπνεύσουν νέες γενιές να αγαπήσουν και να συνεχίσουν αυτό το μοναδικό μουσικό ρεύμα.

«Μπορούσε να δώσει ψυχή σε ένα παλιό τραγούδι»

Ο κ. Γιώργος Τζαμουλιάς

Στον «Σ.Ε.» μίλησε για τον Κώστα Τσιατά και ο βετεράνος μουσικός Γιώργος

Τζαμουλιάς:

Όταν ο Κώστας Τσιατάς αποχώρησε από το «Χάραμα» των αδελφών Οικονόμου στις αρχές της δεκαετίας του '80, γνώρισα έναν σπάνιο και αξιόλογο άνθρωπο. Η φιλία μας και η συνεργασία μας ήταν γεμάτες χαρά και ευχάριστες στιγμές. Ο Κώστας ήταν ένας καλός οικογενειάρχης και ένας εξαιρετικός μουσικός που μπορούσε να δώσει ψυχή σε ένα παλιό τραγούδι. Η χαρακτηριστική

φωνή του και το μπαγλαμαδάκι του τον έκαναν να ξεχωρίζει. Ήταν πάντα περιτριγυρισμένος από φίλους, διότι η φιλική του διάθεση και η καλοσύνη του τον έκαναν αγαπητό σε όλους. Η σχέση του Κώστα με το ρεμπέτικο τραγούδι ήταν μοναδική και δεν ακολουθούσε τα στερεότυπα. Είχε το δικό του τρόπο να παίζει και να τραγουδά, και αυτή η αυθεντικότητα του προσέδωσε μια ξεχωριστή θέση στη μουσική σκηνή της

Πάτρας. Η εκδήλωση που γίνεται σήμερα από το Δήμο είναι μια ωραία πρωτοβουλία, αλλά η αναγνώριση της προσφοράς του Κώστα Τσιατά πρέπει να είναι διαρκής και βαθιά. Ο Κώστας, αν και δεν γεννήθηκε στην Πάτρα, συνέδεσε τη ζωή του με την πόλη από τότε που ήταν φοιτητής στο Χημικό Τμήμα. Έκανε οικογένεια, μεγάλωσε και σπούδασε τα παιδιά του εδώ, και άφησε το δικό του αποτύπωμα στη μουσική

σκηνή της πόλης, βοηθώντας ανθρώπους που είχαν ανάγκη. Αντιμέτωπος επιθέσεις από «ψευτομουσικούς» όταν κυκλοφόρησε το πρώτο του CD, αλλά δεν άφησε αυτό να τον πτοήσει. Είναι σημαντικό να αναγνωριστεί η μουσική πορεία του, όπως και άλλων σπουδαίων μουσικών της Πάτρας, όπως ο Μπάμπης Γκολές και ο Χρήστος Στυλιανέας κ.ά. Θετικό ότι νέα παιδιά συνεχίζουν να ενδιαφέρονται για το

ρεμπέτικο στην Πάτρα. Πρέπει να μάθουν και να εκτιμήσουν το έργο του Κώστα Τσιατά και του Μπάμπη Γκολέ, και να συνεχίσουν τη δική τους μουσική πορεία, χτίζοντας πάνω στη βάση που έθεσαν αυτοί οι σπουδαίοι μουσικοί.

Είμαι αισιόδοξος ότι το ρεμπέτικο τραγούδι θα συνεχίσει να ζει και να αναβιώνει στην Πάτρα, χάρη στο έργο αυτών των μουσικών και στη νέα γενιά που εμπνέεται από αυτούς.

ΧΑΡΑΜΑ ΛΑΧΑΝΑΓΟΡΑΣ Τέλη 1982. Πρίν γίνουν «Τα Παιδιά από την Πάτρα»... κάνανε συναυλίες με τον Μπάμπη Γκολέ, Βαγγέλης Δηληκούρας, με μπαγλαμά ο Κωστας Τσιατάς (Πρεζάκιος ή Κωσταρίκος), ο μακαρίτης Παναγιώτης Μαυλωλάκος, ο Λάμπρος Καρέλας και ο Νίκος Φορλιδάς (φωτογραφία του μουσικού Νίκου Φορλιδά).

Στο νυχτερινό κέντρο «ΧΑ-ΒΑΗ». Δεκαετία του 1990. Μπαγλαμά Κώστας Τσιατάς «Κωσταρίκος», κιθάρα Θύμιος Κουφαάλης, μπουζουκι Ηλίας Ντόσκακας, μπάσο Θεόδωρος Μπέσιος, πλήκτρα Ανδρέας Ζησόπουλος. [Φωτο από Δημήτρης Στρέμπελας]

Οι φωτογραφίες αυτές και οι λεζάντες αντλήθηκαν από το site Μπουζούκι και Μπουζουξήδες

«Ευφυής μουσικός με φωνητικό χάρισμα»

Ο κ. Ηλίας Χριστόπουλος

Ένας στενός φίλος του Κώστα Τσιατά ο Ηλίας Χριστόπουλος, ο δημιουργός του ιστορικού «Σούσουρο» στην Πάτρα, μιλά για τον μουσικό και άνθρωπο που γνώρισε και μεταφέρει βιώματα από την παρέα τους. Αισθάνεται την ανάγκη να τα περιγράψει ως να είναι από κοινού βιώματα με τον αδελφικό του φίλο Τάσο Καπουσιζή που δυστυχώς «έφυγε» να

είχε και σίγουρα θα κάνουν εκεί ψηλά παρέα με τον Κώστα Τσιατά, με το οποίο ήταν επί γης αδελφοποιητοί. Σημειώνει ο Ηλίας Χριστόπουλος: Το Κώστα Τσιατά τον πρώτο είδα το 1979-80 να παίζει μπαγλαμά και να τραγουδά στο «Λυχνάρι» ένα ρεμπεταδικό που ήταν στέκι φοιτητών. Αργότερα στην «Αποθήκη» και το «Χάραμα» με Μπάμπη Γκολέ και «Παιδιά από τη Πάτρα». Ο Κώστας είχε μια καταπληκτική φωνή που ταίριαζε στο ρεμπέτικο αλλά και στο δημοτικό τραγούδι γιατί ήταν δυνατή πολύ καθαρή και με ιδιαίτερους λαρυγγισμούς. Το 1982 όμως όταν ξεκίνησα να κάνω καθημερινή παρέα που εξελίχθηκε σε αδελφική σχέση με τον αείμνηστο Τάσο Καπουσιζή 4 με 5 φορές την εβδομάδα πηγαίναμε στο «Χάραμα»

όπου έπαιζε ο Κώστας και τον ακούγαμε.

Το 1984 που άνοιξε το ουζερί «Σούσουρο» ο Κώστας Τσιατάς διαφήμιζε το μαγαζί μου από μικροφώνου στο «Χάραμα» και βρισκόμασε καθημερινά. Το σπίτι του Κώστα ήταν ανοιχτό μεσημέρι και βράδυ για καφέ και συζήτηση. Το περιστατικό που έχω να θυμάμαι είναι πάρα πολλά αλλά για να μην κουράσω θα αναφερθώ σε ένα ενδεικτικό. Ένα βράδυ του 1985 από νωρίς παρέα με το Κώστα με ένα μικρό μηχανάκι που είχα πηγαίναμε από το ένα μαγαζί στο άλλο «να πούμε από ένα» όπως λέγαμε. Η ώρα περνούσε και ο Κώστας έπρεπε να ήταν στο «Χάραμα» όπου εμφανιζόταν. Ξεκινάμε με το μικρό μου μηχανάκι και κά-

ποια στιγμή φτάσαμε στο Χάραμα. Μπαίνοντας στο μαγαζί μας είδε η ορχήστρα και ξεκινά την εισαγωγή από το «Του Θωμά το Μαγαζί» που ο Κώστας ερμήνευε καταπληκτικά.

«Φίλε ανεβαίνεις» του λέω και τον σπρώχνω μαλακά προς τα μπρος. Στη στιγμή λοιπόν ο Κώστας ανεβαίνει στο πάλκο και ξεκινά να χορεύει. Αυτή τη βραδιά από την αρχή της μέχρι το τέλος της θα την θυμάμαι μέχρι να πεθάνω.

Επίσης πολλές φορές που ήμουν στο «Χάραμα» όταν κατέβαινε μια τραγουδίστρια από το πάλκο μου φώναζε ο Κώστας να ανέβω εγώ και μου έδινε μια ταραμπούκα κι έπαιζα δίπλα του. (Μετά από χρόνια και όταν είχα μαγαζί στο Μο-

νοδέντρι ένας πελάτης επέμενε ότι είμαι καλλιτέχνης γιατί με είχε δει να παίζω τότε.)

Η γνώμη μου για το καλλιτέχνη Κώστα Τσιατά ή «πρεζάκια» (ήπρε αυτό το προσωνύμιο γιατί έχονα κάποτε πονόδοντο προσπαθούσε με ούζο να απαλύνει το πόνο του και κάποιος για αυτόν τον απλό το λόγο τον έβγαλε πρεζάκια): Ο Κώστας ήταν ένας ευφυής άνθρωπος με σπουδαίο φωνητικό χάρισμα. Τώρα γιατί δεν έγινε μεγάλη «φίρμα» που λένε ήταν γιατί δεν το επεδίωξε όπως έπρεπε αν και γνώριζε το τρόπο.

Του άρεσε τον ελεύθερο χρόνο του να τον περνά συζητώντας με φίλους και πίνοντας ένα ούζο στον Νεζερίτη στη Γούναρη ή ένα κρασί στη ταβέρνα του Γιαννούπουλου στην παλιά Πάτρα παρέα

με τους μάγκες της άνω πόλης, αντί να κλείνεται στο σπίτι.

Με λίγα λόγια η καλλιτεχνική του αξία ήταν πηγαία και όχι αποτέλεσμα δουλειάς. Ένα άλλο του χάρισμα ήταν ότι μπορούσε να καταλαβαίνει αμέσως τη κάθε παρέα τι θέλει από πού είναι.

Τα καλοκαίρια στα μαγαζιά που δούλευε (Ανδραβίδα, Κάστρο Κυλλήνης) άφησε εποχή κι έκανε φανατικούς θαυμαστές. Όπως επίσης και αργότερα το ίδιο γινόταν με τον ανεβασμα του στην Αθήνα. Και μετά πάλι στη «Μαρκίζα» στην Πάτρα, ένα ακόμη δημιουργήμα του Στέφανου Οικονόμου απέναντι από τα δικαστήρια, όπου νομίζω ήταν και η καλύτερη περίοδος του Κώστα Τσιατά. (Εκεί μαζί με το Τάσο Καπουσιζή είμαστε σχεδόν κάθε βράδυ).